וריש לקיש אמר בשוחם בעלי מומין בחוץ

תהי בה רבי אלעזר לר' יוחנן שחימה מתרת

והלא זריקה מתרת לריש לקיש שחימה

מתרת והלא פדייה מתרת אישתמימתיה הא

דרבי שמעון ©כל העומד לזרוק כזרוק דמי וכל העומד לפדות כפדוי דמי כל העומד לזרוק

כזרוק דמי דתניא ירבי שמעון אומר יש

נותר שהוא מממא מומאת אוכלין ויש נותר

שאינו מממא מומאת אוכלין כיצד לן לפני

זריקה אינו מטמא מומאת אוכלין לאחר זריקה מטמא מומאת אוכלין וקיימא לן מאי

לפני זריקה קודם שנראה לזריקה לאחר

זריקה לאחר שנראה לזריקה קודם שנראה

לזריקה לן מאי היא דלא הויא שהות ביום

למזרקיה דשחטיה סמוך לשקיעת החמה ואינו מטמא טומאת אוכלין לאחר שנראה

לזריקה לן דהויא שהות ביום למזרקיה

מטמא מומאת אוכלין אלמא כל העומד

לזרוק כזרוק דמי וכל העומד לפדות

דמי

כפדוי

דתניא רבי שמעון אומר

פרה

מסורת הש"ם

א) פסחים דף יג: [מנחות ת) פסחים דף יג: [מנחות עט: קב: כרימות כד: ממורה כב:], ב) מנחות דף קh: [מוספתה דעוקלין פ"ג], ג) בס"h: היתר שחיטתן, ד) וויקרא יאן, שמיטמן, ז) [הקלט ימ], ש) [מנחות קא:], ז) [ד"ה שחיטה], ז) [ד"ה דכמה], ה) גי' כ"י שפיר נפסל.

הגהות הב"ח

(ה) תום' ד"ה והלא זריקה וכו' נוהג בקדשים מ"ט דכיון דכל כמה וכו' משמע דלמאן דאמר: (ב) בא"ד :דאע"ג דלמידי אחריני

מוסף רש"י

. כל העומד לזרוק. שאינו מחוסר אלא זריקה, כזרוק דמי. לחול עליו כל שם פסולי קדשי קדשים, אבל לאישתרויי לא מישתרי עד לוריק (פסחים יג:). לן לפני זריקה. לא סימה לו שטה הכושר (מוחוח קאי).

רבינו חננאל

ריש לקיש אמר בשוחט קדשים בעלי מומין בחוץ. תהי בה ר׳ אלעזר לר׳ יוחנן, וכי שחיטת קדשים מתרת בשר לאכילה, זריקת דם מתרת, הנה נמצאת שחיטת קדשים . לעולם שחיטה שאינה ראויה. ולריש לקיש פדיי מתרת את הקדשים הבעלי מומיז ולא שחיטתו. וומרינן, אשתמטתיה הא ואמרינן, אשתמטתיה הא דאמ' ריש לקיש לר' שמע' כל העומד לזריקה שמע' כל העומד לזריקה כזרוק דאמי וכל העומד לפדות כפדוי דאמי, הילכך לא הזריקה ולא הפדייה מעכבין. זריקה, דתניא ר' שמע' אומ' יש נותר שמטמא טומאת אכלין כול'. אומי שמטבוא טומאת אכלין כול׳. לן לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין, אוקימנה ברשחטיה מבעוד יום דאיכא שהות ביום למיזרקיה, מטמא טומאת אכלין, שמע מינה כל העומד לזריקה כיון שהוא ראוי ליזרק כזרוק שהוא האר ליווק כוווק דאמי. הנה זריקה לא מעכבה נמצאת שחיטתה מתרתה. כל העומד ליפדות, דתניא ר׳

בעלי מומין. שחיטתן היתרם בחוץ: מהי. לשון מריח בקנקן כמו למימר דרבי שמעון קאי אמילמא אחרימי אלא לפי דבריו - תהי ליה אקנקניה (ב"ב ד' כב). כלומר דייק לה רבי אלעור ופריך דמוקי מתניחין לעיל (ד סח:) כשהקדישו בעלים ביד גנב מוקי לה - לרבין אליבא דרבי יוחנן וכי שחיטתו מחרת והלא זריקה מחרת בשוחט בעלי מומין בחוץ: בשוחם בעלי מומין בחוץ. פי׳ ובשעת טביחה שחיטה שאינה ראויה היא: אישסמיטסיה. לרבי

אלעזר הא דלר׳ שמעון כל העומד כו׳: וכל העומד לפדות כו׳. ובעלי מומין כפדוים דמו הואיל וסופן לכך. ובבעלי מומין מעיקרן עסקינן דחי בשקדם הקדישן את מומן תו לא חזו לפדיון משנשחטו דשמעינן ליה לרבי שמעון בן לקיש אליבא דר׳ שמעון בשמעתה בתרייתה דמסכת תמורה (ד' לב:) קדשי מזבח בכלל העמדה והערכה ומשנשחטה אינה יכולה לעמוד אבל בבעל מום מעיקרו מודה: יש נותר שמטמא כו'. לרבי שמעון איסורי הנאה אין מטמאין טומאת אוכלין דדריש מכל האוכל אשר יאכלף אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים או לנכרי או לישראל קרוי אוכל בפרק קמא דבכורות (ד' ט:) ואם היתה לה שעת היתר הנאה משנשחטה ירדה עליו דין קבלת טומאה ואפילו נאסר לאחר כן מקבלת טומאה: לן לפני וריקה. קדשים הנפסלין להיות נותר בלילה אחת כגון מודה וקדשי קדשים כולן אם לא נזרק דמן ולא ניתר באכילה אין מטמא טומאת אוכלין: וקיימא לן.

בפרק המנחות והנסכים האי לפני זריקה קודם שנראה לזריקה קאמר דלא הוה ליה שהות ביום דלאו עומד לזרוק ביום הוה דליכא למימר כזרוק דמי לשוויה אוכלא: לג. לאחר שנראה לזריקה דהוי שהות ביום אוכלא הוא אלמא כזרוק דמי:

ר"ל אמר בו'. ריש לקיש לא קאי אסוגיא דידן דלדידיה לא זריך

בקונטרס דבבעלי מומין מעיקרא עסקינן דאי בשקדם הקדשן למומן תו לא חזו לפדיון משנשחטו דשמעינן ליה לר"ל אליבא דרבי שמעון בשמעתא בתרייתא דתמורה (ד' לב:) דקדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה ומשנשחטה אין יכולה לעמוד ובבעל מום מעיקרו מודה ורבינו תם מפרש דבשעת פירכום בעודן יכולין לעמוד בני העמדה והערכה נינהו כדאמרינן בפ"ב דחולין (ד׳ ל. ושם) ומיהו לאותן המפרשים דבשחיטה גמורה אין מועיל פירכום כמו שפירשתי לעיל (עמוד אוי) לריך לאוקמי בבעל מום מעיקרו כמו שפי נקונטרס: והלא זריקה מתרת. למאן דמוקי לה כשנשפך הדם פריך דאי למאן דאמר שלא לשם בעליהן כיון דנשחט ונזרק בהכשר שחיטה ראויה היא בלא טעם כל העומד לזרוק כזרוק דמי ואף על גב דבפרק אותו ואת בנו (חולין ד׳ פ: ושסיי) בעי למימר דכל שחיטת קדשים שחיטה שאין ראויה היא לא קיימא מסקנא הכי אלא במסקנא משמע היכא דנורק

הדם לבסוף שחיטה ראויה היא אע"פ שלא היה עומד לזרוק כגון באותו ואת בנו דהוי מחוסר זמן דלא אמרינן לרבי שמעון כזרוק דמי אלא במקום שמלוה לזרוק כדאמר בפרק המנחות והנסכים (מנחות דף קא: ושם) בשלמה פרה עומדת לפדותה פירוש דהם מלה נחה ממנה מצוה לפדותה אלא הני מנחות אין מצוה לפדותן ובכריתות בפ׳ אשם תלוי (ד כד:) אמר בהדיא אימור דאמר רבי שמעון במידי דעומד לזרוק והכי אימא הגירסא בספרים אלא אמר רבא ה"ק

רב המנונא אין מלקות אותו ואת בנו נוהג בקדשים (4) דכיון דכל כמה דלא נזרק דם לא משתרי בשר בעידנא דקא שחיט הויא התראת ספק ולא שמיה התראה ולא לקי משמע למאן דאמר שמה התראה לקי אם כן שחיטה ראויה היא היכא דנזרק לבסוף ובקונטרס פי׳ התם דגרס אין מלקות אותו ואת בנו בקדשים ולא יותר ולא משום דהוו התראת ספק אלא משום דמחוסר זמן הוא דשחיטה שאינה ראויה היא וקשה לל"י אי חשיב מחוסר זמן ואסור לשוחטו משום אותו ואת בנו אם כן הוא לוקה משום לא תשחטו כיון דאמר רחמנא אותו ואת בנו נוהג בקדשים וא״א אלא בשחיטה שאין ראויה בעל כרחך גזירת הכחוב כך היא שהיא כשחיטה הראויה להתחייב עליה מידי דהוה אשחוטי חוץ 🏵 ואט״ג דלמידי אחרינא חשיב שחיטה שאינה ראויה לענין שחוטי חוץ מיהא מחייב כיון שאין האיסור מחמם דבר אחר ה״ג באוחו ואת בנו וא"ח ואמאי לריך בפרק בתרא דובחים (דף קיג:) למעוטי רובע ונרבע דלא מחייב משום שחוטי חוץ מדכתיב ואל פתח אהל כו' תיפוק ליה דשחיטה שאין ראויה היא מחמת איסור אחר ודוחק לומר דלרבנן איצטריך קרא ולא לרבי שמעון ויש שהיו רוצים לתרץ דאע"ג דבעלמא ילפינן מוטבוח טבח והכן בשחוטי חוץ גופיה סברא הוא דילפינן מגופייהו ואין נראה לר"י דאם כן שוחט טריפת חולין בעזרה אמאי מתיר רבי שמעון בהנאה בספ"ב דקדושין (דף נח. ושם) ובכיסוי הדם (חולין דף פה: ושם) משום דהויא שחיטה שאינה ראויה נילף מגופה דלעולם שחיטת חולין בעזרה שחיטה שחין ראויה היא דקסבר רבי שמעון חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא אלא משום דאפילו הכי בעינן שלא יהא בה פסול אחר: והלא פדייה מתרת. חימה מה פריך דלמא כשנפדית איירי שהרי יכול לפדות אחר שחיטה לפי׳ הקונטרס דאיירי בבעל מום מעיקרו וכיון דלבסוף נפדה הויא שחיטה ראויה כדמוכח בחולין ,דף פ: ושם) ומיהו לפר״ת דמיירי בהקדישו קודם למומו אע"ג דבשעת פירכוס היה יכול לפדות סתמא דמילתא דגנב אין נודע לו שהוא דקדשים עד אחר זמן שכבר אין מפרכס אבל לפירוש הקונטרס קשה מיהו לפירושו נמי מלי למימר דסתם גניבה שחיטה וכל מעשיה בסתר ומיד אחר השחיטה רגילין לאוכלה וסתמא דמילתא לא נודע לו שהיא דהקדש עד שנאכלה דתו לא מיפרקא: בל העומד דורוק בורוק דמי. תימה דבפרק אותו ואת בנו (חולין דף פ. ושם) אמר רבי אושעיא כולה מחניתין דלא כרבי שמעון כו' עד קדשים בפנים מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא דכל כמה דלא זרק הדם לא משתרי בשר שני אמאי סופג את הארבעים ופסול כלומר דחשבינן ליה לקתח כאילו קטליה והוה ליה שני כשר גמור ואמאי חשיב ליה שחיטה שאין ראויה נהי דלא משתרי בשר אלא בזריקת הדם הלא משעת שחיטה הוי כזרוק דכל העומד לזרוק כזרוק דמי ומפרש רבינו מם דרבי אושעיא לית ליה כל העומד לזרוק כזרוק דמי אלא סבירא ליה כתנא קמא דמתניתין דהתם (ד' פא:) דתנן השוחט ונמנאת טריפה השוחט פרת חטאת רבי שמעון פוטר דלא מחייב משום אותו ואת בנו דשחיטה שאין ראויה היא ולית ליה כל העומד לפדות כפדוי דמי והתם בגמרא פריך עלה מההיא דפרה מטמא טומאת אוכלין ומשני פרת חטאת אינה משנה אבל ר' אושעיא סבר דאדרבה מתניתין דהתם עיקר וההיא דפרה ליתא ועוד י"ל דקסבר ר' אושעיא כיון דלא אמרינן כזרוק דמי עד שיתקבל בכום כדמשמע בפ"ק דפסחים (דף יג: ושם) דמצוה הוא להמתין מלזרוק עד שתקבל כל דם הנפש הלכך בגמר השחיטה שעדיין לא נתקבל כל הדם לא אמרינן כזרוק דמי ועי"ל דקסבר ר' אושעיא דאפילו הוי כזרוק בשעת שחיטה כיון דבשחיטה לחודה לא משתרי בשר אלא מחמת דהוי כזרוק לא הוי דומיא דטבוח טבח והכן ושחיטה שאין ראויה היא וא"ש דבריש המנחות והנסכים (מנחות דף קה: ושם) פריך ליה לר' אושעיא מכדי שמעינן ליה לר' שמעון כל העומד לזרוק כזרוק דמי כו' ומיהו סוגיא דשמעתין חשיב ליה שפיר שחיטה ראויה וכן במסקנא דהתם וכי היכי דפריך התם ארב המנונא הוי מני למפרך לר' אושעיא וכי היכי דמתרץ לרב המנונא הוי מלי לחרץ לרבי אושעיא דהא דלא מוקי מתניתין כרבי שמעון משום דלרבי שמעון שני אין סופג את הארבעים דה"ל התראת ספק ור"ת לא גרס ושני אמאי סופג את הארבעים ופסול דשני ש כבר נפסל דשחיטה ראשונה שחיטה ראויה היא כיון דנזרק הדם בהכשר והוי שני מחוסר זמן אלא גרסינן אמאי סופג את הארבעים ותו לא ומן השני דייק דשחיטה שאינה ראויה היא ואמאי סופג את הארבעים הא ה"ל התראת ספק דשמא לא יזרוק וכזרוק לא הוי כיון דאין מצוה לזורקו ופריך פשיטא דהכי אימא דהיאך ילקה דהא התראת ספק היא ועוד דאסור לורוק הדם ופשיטא דלא תגמר השחיטה ומשני קדשים כו׳ והשתא ארבי אושעיא לא מלי פריך מידי אלא לרב המנונא: